

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25Co/37/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118210087
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118210087.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Košča a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Viery Zolákovej, v právnej veci žalobcu: T. V., W.. XX.X.XXXX, F. X. X, XXX XX T., právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia 1.998,68 eur a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11Csp/169/2018-41 zo dňa 1.2.2019, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok súdu prvej inštancie.

Sporovým stranám nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v I. výroku žalobu zamietol. V II. výroku priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca žalobou zo dňa 6.9.2018 sa domáhal voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1.998,68 eur s úrokmi z omeškania 5 % ročne od 2. dňa po dni doručenia žaloby žalovanému a žiadal tiež vysloviť neprijateľné zmluvné podmienky uvedené v § 8 hlavy 5 a v § 6 hlavy 13 úverových zmluvných podmienok žalovaného, ktoré v žalobnom petite odcitoval. Uviedol, že so žalovaným uzavrel úverovú zmluvu dňa 9.2.2007, ktorou mu bol poskytnutý úver 100.000,- Sk (3.319,39 eur). Poukázal na § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z.z. a tiež § 4 ods. 5 citovaného zákona a uviedol, že zmluva neobsahuje údaj o sume, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a ani údaj o úroku a poplatkoch a preto žalovaný nemá na ne nárok. Keďže žalobca celkovo z tejto sumy zaplatil 5.318,07 eur, žalovaný sa bezdôvodne obohatil o sumu 1.998,68 eur, čo je rozdiel medzi úhradami žalobcu a výškou úveru 3.319,39 eur. Žalobu o neprijateľné zmluvné podmienky odôvodnil tým, že zmluvná podmienka v § 8 hlavy 5 úverových zmluvných podmienok upravuje zápočty úhrad klienta na iný účel ako je istina a bez ohľadu na jeho vôľu a teda spôsobuje zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a v súlade s týmto názorom odcitoval aj časť odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove 6Co/39/2011 zo dňa 20.9.2011. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke v § 6 hlave 13 obsahujúcej vyhlásenie klienta o predĺžení premlčacej doby všetkých práv žalovaného v súvislosti s úverovou zmluvou na 10 rokov poukázal na rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou 3C/213/2011 zo dňa 28.11.2011, ktorý túto zmluvnú podmienku už vyhlásil za neprijateľnú a bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 20Co/64/2012 zo dňa 29.11.2012.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Mal za to, že na jeho strane k žiadnemu bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcu nedošlo, keďže nenastal žiadny z prípadov uvedených v § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca plnil na základe úverovej zmluvy, teda nie bez právneho dôvodu, úverová zmluva nebola súdom vyhlásená za neplatnú a teda nešlo o plnenie z neplatného právneho úkonu a ani o plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol, keďže úverová zmluva v čase plnenia nebola súdom vyhlásená za bezúročnú a bez poplatkov. Zároveň vzniesol námietku premlčania na celú žalovanú sumu vychádzajúcu z trojročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ohľadom žaloby o neprijateľné zmluvné podmienky žalovaný spochybnil existenciu naliehavého právneho záujmu na tejto určovacej žalobe, keďže ide o ukončenú úverovú zmluvu. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR 3Cdo/112/2014, ktorý uviedol, že v prípade možnosti žalovať priamo na splnenie povinnosti treba vždy považovať za neprípustnú určovaciu žalobu, ktorá neslúži potrebám praktického života, spornosť nerieši, ale len vedie k nárastu počtu súdnych žalôb. Žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok nepredstavuje žiadne vyriešenie spornosti zmluvného vzťahu. Žalovaný ďalej uviedol, že naliehavý právny záujem žalobcu na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky nie je daný ani v zmysle § 137 písm. d) CSP, keďže možnosť tejto žaloby nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Na záver poukázal na úpravu konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle § 301 a nasl. CSP. Žalobca nevyužil právo na repliku na vyjadrenie žalovaného. Na pojednávanie konané dňa 1.2.2019 sa nedostavil právny zástupca žalovaného, ktorému predvolanie bolo doručené riadne a včas, ale keďže svoju neúčast' písomne ospravedlnil a súhlasil, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti, súd s poukazom na § 180 CSP uskutočnil pojednávanie v jeho neprítomnosti. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, písomným vyjadrením žalovaného, úverovou zmluvou zo dňa 9.2.2007, úverovými zmluvnými podmienkami žalovaného, splátkovým kalendárom, prehľadom zrážok zo mzdy a zistil tento skutkový stav: Dňa 9.2.2007 bola uzavretá formulárová úverová zmluva medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom v postavení spotrebiteľa pod č. XXXXXXXXXXXX. Úver bol poskytnutý vo výške 100.000,- Sk bez určenia účelu, žalobca sa ho zaviazal splácať po 2.597,- Sk mesačne, a to 72 splátkami. Konečná výška úveru bola vyčíslená na 186.984,- Sk. V zmluve je uvedené RPMN vo výške 26,2 %. Žiadny úrok ani poplatky v texte úverovej zmluvy uvedené nie sú. Na rubovej strane úverovej zmluvy sa nachádzajú úverové zmluvné podmienky žalovaného, kde v hlave 4 § 2 sa uvádza, že klient je povinný platiť úroky z poskytnutého úveru od doby, kedy spoločnosť poskytne klientovi úver až do úplného vrátenia poskytnutého úveru s príslušenstvom. V hlave 5 § 1 sa uvádza, že výška úroku sa zistí ako rozdiel súčiny výšky mesačnej splátky zníženej o výšku poplatku za vedenie účtu a počtu splátok a výšky poskytnutého úveru. V § 8 tejto hlavy sa konštatuje nasledovné: „zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí, spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z úverovej zmluvy, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z úverovej zmluvy. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom ako vyššie uvedenom poradí“. Predmetom žaloby je aj zmluvná podmienka, ktorá podľa žalobcu je uvedená v hlave 13 § 6, aj keď žalobca súdu nepredložil kompletne zmluvné podmienky a teda nepreukázal, že by takáto zmluvná podmienka sa nachádzala v úverových zmluvných podmienkach žalovaného. Žalovaný však toto skutkové tvrdenie nespochybnil a preto platí fikcia o jeho nespornosti. Má teda ísť o nasledujúcu zmluvnú podmienku: „Klient vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, zmluvy o RÚ, najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ, právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z tejto ÚZ alebo zmluvy o RÚ, a to na dobu 10 rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.“ Podľa splátkového kalendára prvá splátka úveru bola splatná 14.3.2007. Žalovaný zaplatil len prvých 15 splátok, poslednú 13.5.2008, celkovo 38.955,- Sk (1.293,- eur). Ďalšiu sumu žalovanému zaplatil formou zrážok zo mzdy. Podľa prehľadu spracovaného jeho zamestnávateľom Technickou univerzitou v Košiciach v prospech žalovaného bola postupne od augusta 2011 zrazená suma celkovo 4.025,- eur, pričom posledná zrážka bola v mesiaci apríli 2013. Súd sa najprv zaoberal tým, či vzniklo žalovanému bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu a v akom rozsahu. Pre posúdenie vzniku bezdôvodného obohatenia súd musel vyhodnotiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú medzi stranami v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, t.j. v znení účinnom od 1.7.2006 do 31.12.2007. Pre súd nepochopiteľne žalobca v žalobe poukázal na chýbajúcu náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z.z., aj keď jej nedostatok nespôsobuje podľa zákona fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Tá by nastala len v prípade absencie RPMN, čo však nie je tento prípad, keďže v zmluve RPMN bola uvedená. Žalobcovi je však potrebné dať za pravdu, že žalovaný

nemá nárok na úrok a poplatky, čo jasne vyplýva z § 4 ods. 5 citovaného zákona, keďže tieto neboli uvedené v úverovej zmluve, hoci výpočet úroku a aj povinnosť platiť úroky jasne vyplývala z úverových zmluvných podmienok. Žalovaný mal preto zákonný nárok len na vrátenie istiny úveru, t.j. 3.319,39 eur a všetko to, čo od žalobcu prijal navyše, predstavuje plnenie bez právneho dôvodu. Nie je preto možné súhlasiť so žalovaným, že nejedná sa o bezdôvodné obohatenie, lebo žalobca plnil na základe platnej úverovej zmluvy. Rozhodujúce je totiž znenie zákona, v tomto prípade § 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z.z., podľa ktorého žalovaný nemá nárok na úrok a poplatky. Keďže žalobca zaplatil celkovo 5.318,07 eur, žalovaný sa bezdôvodne obohatil na jeho úkor o sumu 1.998,68,- Eur plnením bez právneho dôvodu (5.318,07 - 3.319,39). Súd sa následne zaoberal námietkou premlčania. Tá predstavuje prostriedok procesnej obrany upravenej v § 152 CSP. Znamená to, že námietka premlčania musí spĺňať atribúty platného právneho úkonu upraveného aj vo všeobecných ustanoveniach Občianskeho zákonníka, napr. § 37 ods. 1 a teda v zmysle neho musí byť tento právny úkon určitý. Z toho dôvodu súd je viazaný rozsahom vznesenej námietky premlčania, v tomto prípade bolo namietané uplynutie objektívnej (teda nie subjektívnej) premlčacej doby, keďže žalovaný, ako uviedol vo svojom vyjadrení, vychádzal z trojročnej objektívnej premlčacej doby a preto úhrady žalobcu realizované pred 6.9.2015 považoval za premlčané. Aby bolo možné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu, na ktorú poukázal právny zástupca žalobcu na pojednávaní muselo by byť preukázané, že žalovaný sa úmyselne bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu. Úmysel môže byť priamy alebo nepriamy. Priamy úmysel je prakticky nepreukázateľný. O nepriamy úmysel ide, ak žalovaný nechcel priamo sa bezdôvodne obohatiť, ale pre prípad, že k tomu dôjde, bol s tým uzročený. Súd naďalej zotrváva na svojej argumentácii z obdobných sporov o nutnosti aplikácie trojročnej objektívnej premlčacej doby, keďže dôkazné bremeno na preukázaní úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu je len na žalobcovi, ktorý musí tento úmysel žalovaného preukázať už v čase uzavretia zmluvy a neskorších platieb žalobcu nad istinu úveru. Žalobca však žiadny dôkaz v tomto smere neprodukoval a svoju argumentáciu vysvetlil len tým, že žalovaný vykonáva podnikateľskú činnosť pri poskytovaní úverov a má ovládať príslušnú právnu úpravu, avšak súd túto argumentáciu považuje za nepostačujúcu. Princíp tejto úvahy by znamenal, že aj sudca, ktorého rozhodnutie zmení alebo zruší súd vyššej inštancie pre iné právne posúdenie veci by mal viesť k záveru, že dotýčny sudca porušil úmyselne zákon, čo súd považuje za absurdné. Pri posúdení tejto otázky je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že každý veriteľ ako podnikateľ poskytuje úver za odplatu, keďže dosiahnutie zisku je charakteristické pre podnikanie. Ide o všeobecne známu skutočnosť a preto aj žalobca, hoci v postavení spotrebiteľa, ak uzatváral úverovú zmluvu so žalovaným, nepochybne si bol vedomý v čase uzavretia zmluvy, že žalovanému má zaplatiť viac ako bol poskytnutý úver a tomu zodpovedali aj dohodnuté splátky. Preto je vylúčené, aby žalovaný ako podnikateľ mal úmysel v čase uzavretia zmluvy bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu tým, že neuviedol úrokovú sadzbu v zmluve. To, že žalobca má platiť úrok a akým spôsobom sa tento úrok vypočítava bolo uvedené v úverových zmluvných podmienkach žalovaného, ktoré sa nachádzali na rubovej strane zmluvy. Podobne súdy už v mnohých rozhodnutiach pri obdobných nárokoch vyslovili záver o trojročnej objektívnej premlčacej dobe plynúcej od poslednej úhrady spotrebiteľa pri obdobných nárokoch.

4. Za zásadné však v súčasnosti možno považovať uznesenie Najvyššieho súdu SR 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018. Aj v prejednanom prípade totiž ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere so záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a predmetom sporu bolo vydanie bezdôvodného obohatenia predstavujúceho rozdiel medzi úhradami spotrebiteľa a istinou úveru. Krajský súd v Prešove, ktorý vychádzal z 10-ročnej objektívnej premlčacej lehoty podľa Najvyššieho súdu SR rozhodol nesprávne a k uvedenej problematike dovolací súd uviedol nasledovné: „Samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel veriteľa. Ako už bolo vyššie uvedené v predmetnom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu lehotu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu, ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom

dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota ....“ „Dovolačný súd konštatuje, že právny záver odvolacieho súdu ohľadne toho, že samotný fakt, že nebankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právne posúdenie objektívnej premlčacej lehoty súdmi nižších inštancií boli nesprávne“.

5. Princípom právnej istoty sa už v minulosti v mnohých svojich rozhodnutiach zaoberal aj Ústavný súd SR. Ide o rozhodnutia IV. ÚS 499/11 z 22.11.2011, ako aj IV. ÚS 92/09, I. ÚS 87/93, PL ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06, IV. ÚS 209/2010, PL ÚS 6/04, III. ÚS 328/05, ktoré zdôraznili, že obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď. Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť je ústavne neudržateľná. Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných sporoch zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie. Pokiaľ teda Slovenská republika je právnym štátom ako sa to uvádza v článku 1 ods. 1 Ústavy SR, potom je potrebné zachovávať princíp právnej istoty a v súvislosti s ním akceptovať právne závery vyšších súdnych autorít, čo v danom prípade je reprezentované spomínaným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR. Jeho nerešpektovanie by bolo možné vyhodnotiť aj ako svojvôľu v rozhodovaní, ktorá je neprípustná. V danom prípade bolo preukázané, že poslednú úhradu žalovanému realizoval žalobca prostredníctvom zrážky zo mzdy v apríli 2013. Od uvedeného momentu plynie trojročná objektívna premlčacia doba, ktorá uplynula v apríli 2016 a keďže žaloba bola podaná až 7.9.2018, námietka premlčania bola vznesená dôvodne a preto súd vzhľadom na premlčanie žalobu zamietol.

6. Pokiaľ ide o žalobu o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok súd zastáva názor, že niet dôvodu na vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore, ak zmluvný vzťah medzi stranami je už ukončený plnením a súd nevyhovuje žalobe o plnenie, ktoré súvisí s neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ako to vyplýva z § 298 CSP. Aktuálny sporový poriadok totiž umožňuje podať žalobu o určenie právnej skutočnosti (čo sú žaloby o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky) len ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d) CSP). Týmto osobitným predpisom je zákon o ochrane spotrebiteľa (zák. č. 250/2007 Z.z.) konkrétne možno poukázať na § 3 ods. 3, 5. Logicky z vyššie citovaných ustanovení je zrejmé, že zákonodarca mal na mysli prípady, keď zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom trvá, len vtedy možno konkrétneho spotrebiteľa (teda v individuálnom spotrebiteľskom spore) chrániť pred neprijateľnou zmluvnou podmienkou alebo chrániť ho pred porušením jeho spotrebiteľských práv. Ak je zmluvný vzťah ukončený, vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky pre konkrétneho spotrebiteľa nemá žiadny význam, ak súd nerozhoduje aj o plnení zo zmluvy, ktoré súvisí s danou neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Aktuálna právna úprava neumožňuje podávanie nezmyselných žalôb, ktoré nič neriešia. Ochrana spotrebiteľov pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami poskytuje predovšetkým konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, ktoré je upravené v § 301 až 306 CSP, v ktorom príslušný súd uvedený v § 31 ods. 1 CSP skúma neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Účelom danej právnej úpravy je prispieť k zjednoteniu judikatúry v spotrebiteľských veciach a k prehľadnosti systému právnej ochrany spotrebiteľov. Predíde sa ňou tomu, aby súdy rôzne posudzovali tú istú zmluvnú podmienku, keďže niektoré ju považovali za neprijateľnú a iné dospeli k opačnému záveru. Na podporu tohto názoru možno poukázať aj na komentár CSP autorov Štefček a spol., vydavateľstvo C. H. BECK, str. 1037. V danom prípade zmluvný vzťah medzi stranami bol ukončený splnením záväzku žalobcov z úverovej zmluvy ešte v roku 2013. Je nemysliteľné, aby po 5 rokoch od ukončenia zmluvy sa mal súd zaoberať neprijateľnosťou niektorej zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore, keď nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia z danej zmluvy súd zamietol. Totožný právny záver vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica 13Co/17/2015 zo dňa 24.5.2016.

7. Citované ustanovenia § 3 ods. 3, 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, teda podľa súdu umožňujú spotrebiteľovi domáhať sa ochrany svojho práva, ale nárok sa musí uplatniť v čase trvania zmluvného

vzťahu, pretože po ukončení zmluvy zanikajú práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce z príslušnej zmluvy a teda nemôže už dochádzať k porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa. Je absurdné, že by napríklad po 50 rokoch od ukončenia zmluvy spotrebiteľ si zmyslel podať žalobu o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a pri výklade žalobcu by súd sa mal napriek tomu zaoberať skúmaním takejto zmluvnej podmienky. Takýto výklad práva súd nepovažuje za správny a preto súd žalobu zamietol aj v časti o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok. Podobne rozhodol aj Krajský súd v Trnave pod sp. zn. 25Co/92/16 dňa 21.6.2017.

8. Napokon tento výklad vyplýva aj z ustanovenia § 298 CSP. Odsek 1 tohto ustanovenia rieši prípady, kedy súd môže vysloviť vo výroku neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, čo znamená, že musí byť žalobou uplatnený nejaký iný nárok, či už zo strany dodávateľa alebo spotrebiteľa, pretože bez ohľadu na žalobný petit, ktorým logicky sa musí uplatniť iný nárok súd môže vysloviť aj neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ods. 2 rieši prípady kedy súd musí vysloviť neprijateľnú zmluvnú podmienku a to v prípade, ak súd nepriznal dodávateľovi plnenie z nej vyplývajúce alebo rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia, náhrade škody alebo finančnom zadostučinení. Aj z tohto ustanovenia teda vyplýva, že musí byť uplatnený nejaký nárok na plnenie, či už zo strany dodávateľa, ak sa domáha plnenia zo zmluvy alebo zo strany spotrebiteľa a súd vyhovie jeho žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia (resp. náhrade škody alebo primeranom finančnom zadostučinení), čo v tomto prípade splnené nie je, keďže súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

9. Vzhľadom na to, že v inom súdnom spore Krajský súd v Prešove vyslovil záver, že časový aspekt pri uplatnení nároku na vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nie je rozhodujúci a argumentoval rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci „Cofidis“ súd uvádza, že táto argumentácia nie je náležitá, keďže spomínaný rozsudok C-473/00 zo dňa 21.11.2002 sa týkal toho, že sa nemá aplikovať vnútroštátna procesná úprava stanovujúca procesnú lehotu na uplatnenie takého nároku (išlo o francúzske právo úpravu), avšak z obsahu tohto rozhodnutia vyplýva, že príslušná právna veta sa uplatňuje v konaní začatom predajcom alebo dodávateľom proti spotrebiteľovi. Znamená to, že vzťahuje sa na spory, v ktorých dodávateľ uplatnil nárok na plnenie voči spotrebiteľovi. Uvedený záver európskeho súdu teda je v súlade s právnym názorom, ktorý súd vysvetlil vyššie, teda že o neprijateľnej zmluvnej podmienke súd môže rozhodnúť len pri žalobe na plnenie, ak je zmluva už ukončená. V tomto prípade, ak by súd vyhovel žalobe na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré by vzniklo v dôsledku neprijateľnej zmluvnej podmienky. Napokon tento záver jasne vyplýva aj z už citovaného ustanovenia § 298 CSP.

10. Napokon súd dáva do pozornosti aj výsledky celokrajového školenia sudcov obvodu Krajského súdu v Trnave v máji 2017 vedeného lektormi R.. F. (predsedníčkou občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR) a T.. H.. R.. Y. Š. T.. (jedného z autorov CSP), ktorí vyslovili názor, že sa súčasnej procesnej úpravy nemožno žalovať len neprijateľnosť zmluvnej podmienky samostatne, ale len s uplatnením iného nároku.

11. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Nezistil totiž žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len vo výnimočných prípadoch. Súd totiž v úvode pojednávania v rámci predbežného právneho posúdenia vyslovil svoj právny názor na danú problematiku a upozornil žalobcu a jeho právneho zástupcu, že v prípade ich trvania na žalobe uvedenú okolnosť súd bude považovať za okolnosť vylučujúcu možnosť aplikácie § 257 CSP. Keďže žalovaný bol v spore v celom rozsahu úspešný, súd mu priznal aj nárok na plnú náhradu trov konania. O výške nároku na náhradu trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

12. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 100 ods. 1, § 107 ods. 2, § 451 ods. 1, 2, § 456 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 4, 5 zák. č. 285/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 3, 5 zák. č. 250/2007 Z.z. čl. 2 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok.

13. Proti tomu rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Žalobca v odvolaní namietal, že čo sa týka premlčania bezdôvodného obohatenia, z dôvodu uplynutia trojročnej premlčacej doby, neakceptujúc desaťročnú premlčaciu dobu, je známa argumentácia súdu prvej inštancie, v obdobných sporoch, pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, ak je oprávneným

spotrebiteľ, že argumentuje odvolávaním sa na § 2 zák. č. 1/1993 Z.z.. Je do očí bijúce, že iný meter pri aplikovaní zákona používa súd prvej inštancie na spotrebiteľa a iný na obchodníka. Pýtam sa, ak nekvalifikovaný spotrebiteľ má vedieť, že uzatvorením vadnej zmluvy, ktorú navyiac, ako formulár pripravil obchodník bude platbami nad istinu úveru bezdôvodne obohacovať obchodníka, tak obchodník to nemusí, podľa toho istého ustanovenia zákona vedieť? U obchodníka neplatí zákonná domnienka? Vychádzajúc z metódy používanej súdom prvej inštancie v obdobných veciach pri hodnotení začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby u spotrebiteľa, s poukazom na § 2 zák. č. 1/1993 Z.z., sa domáham toho, aby aj u dodávateľa platilo, že už keď pripravil formulárovú zmluvu, vedel, že ak do zmluvy neuvedie zákonom predpísané náležitosti ako to súd prvej inštancie zistil v odôvodnení 28. rozsudku, tak aj keď z toho nemusí vyplývať už priamo úmysel bezdôvodne sa obohatiť, vytvoril si obchodník vedome skutkový stav, z ktorého budúce bezdôvodné obohatenie môže vzniknúť a musel s tým byť uzrozumený. Podstata aplikácie desaťročnej premlčacej doby spočíva v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by som pripustil, že v dobe uzatvorenia zmluvy ešte tento úmysel priamo nemusel mať. V každom prípade však prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie, sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. Obchodník, profesionál vedel, že mu bola platba vyplatená v rozpore so zákonom a napriek tomu si platbu ponechal. Chcel platbu prijať a prijal ju, viediac, že je to platba prevyšujúca istinu, a nepatrí mu z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

14. K objektívnej desaťročnej premlčacej dobe žalobca uvádza, konanie subjektu, ktorý dlhodobo a opakovane poskytuje predražené spotrebiteľské úvery, sa nedá hodnotiť inak, ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohacovaniu sa tým, že nedáva svoje zmluvy do súladu so spotrebiteľským právom. Doba, počas ktorej žalovaný poskytuje úvery a ich množstvo, vylučujú inú možnosť ako tú, že žalovaný sa na úkor spotrebiteľov obohacuje úmyselne a nejde o náhodné jednorázové nedbanlivostné zlyhanie. Je vylúčené, aby žalovaný ako profesionál v poskytovaní úverov, nepoznal spotrebiteľské právo a prijímal platby nad istinu úveru z bezúročných a bezpoplatkových úverov dobromyseľne. Ďalším dôkazom o úmysle obchodníka, bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľa obohacovať, prijímaním platieb od spotrebiteľa, po splatení istiny úveru, ktorý je bezúročný a bezpoplatkový, je prijímanie takýchto platieb, po splatení istiny v dobe, keď už obchodníkovi je známa judikatúra k bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, a to nielen týkajúca sa iných podnikateľských subjektov poskytujúcich úvery, ale aj vo veciach, v ktorých bol sám stranou konania.

15. Žalobca ohľadom zamietnutia žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok usudzuje, že pod pojmom trvanie, resp. ukončenie zmluvy, má súd prvej inštancie najskôr na mysli splnenie záväzku zo zmluvy. Ak je tomu tak, potom o mylnosti súdu prvej inštancie svedčí práve ustanovenie § 298 ods. 2 CSP, nakoľko vydanie bezdôvodného obohacovania bude v drivej väčšine prípadov prichádzať do úvahy práve po splnení záväzku a v úverových zmluvách bude spočívať práve v prepätí záväzku, teda keď už bude záväzok splnený (pojmoslovým súdu prvej inštancie, zmluvný vzťah bude ukončený). Súd prvej inštancie sa mylí, ak sa domnieva, že splnením zmluvy, čo súd prvej inštancie nazýva ukončením zmluvy, zanikajú všetky práva a povinnosti zmluvných strán. Zostávajú zachované všetky zodpovednostné právne vzťahy. Navyiac úvahy súdu prvej inštancie sú v rozpore s újnjm právom. Ochrana pred nekalými obchodnými praktikami sa musí poskytnúť za stavu, že k nim došlo pred zmluvou, počas jej plnenia, ale aj po zániku zmluvy. Aj Súdny dvor EÚ v rozhodnutí Cofidis potvrdil, že plynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky nie je podľa zákona nijako daná tým, či spotrebiteľa už nejako zasiahla alebo ho nezasiahla a či sa prípadne domohol ochrany proti obchodníkovi aj dovolaním sa iného právneho inštitútu ako je neprijateľnosť zmluvnej podmienky a je jedno, či sa spotrebiteľ bráni pred nekalými obchodnými praktikami obchodníka, používajúceho neprijateľnosť zmluvnej podmienky pred zmluvou, počas jej plnenia alebo po jej splnení. Ochrana sa musí spotrebiteľovi vo všetkých týchto časových vymedzeniach poskytnúť za stavu, že k ním došlo pred záväzkom, počas jeho plnenia, ale aj po jeho splnení. Skutočnosť splatenia úveru nehrá pri určovaní neprijateľnosti zmluvnej podmienky žiadnu rolu. Ak ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. v platnom znení, práve s odkazom na § 137 CSP, umožňuje spotrebiteľovi domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy žalobou, tak v zmysle zásady, že vo väčšom je obsiahnuté menšie, ak sa spotrebiteľ môže domáhať žalobou aj určenia neplatnosti ktorejkoľvek neplatnej časti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, teda aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, lebo určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, je taktiež určením neplatnosti zmluvy.

Považujem za vylúčené, aby sa spotrebiteľ v SR, v príkrom rozpore s úniou právom nemohol domôcť v individuálnom spotrebiteľskom spore určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorá sa nespája s peňažným plnením v zmysle § 298 ods. 2 CSP, ale sa týka napríklad osobných údajov, rôznych fikcii doručenia, miesta, času a spôsobu plnenia, predlžovania premlčacej doby, aplikácie noriem OBZ v neprospech spotrebiteľa, následkov odstúpenia od zmluvy v neprospech spotrebiteľa, úpravy sankcií v neprospech spotrebiteľa, úpravy zabezpečovacích inštitútov v neprospech spotrebiteľa, atď.. Z uvedených dôvodov navrhuje žalobca napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Na základe doručenej výzvy súdu prvej inštancie sa žalovaný k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

17. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote termín verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozhodnutia podľa vyššie uvedených zásad (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správne.

18. V odvolacom konaní posúdil odvolací súd relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

19. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

20. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

21. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie dostatočným, jasným, zrozumiteľným a výstižným spôsobom vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Podrobným spôsobom objasnil, na základe akých skutočností a na podklade akej právnej úpravy vec právne posúdil. Len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza:

22. V danom prípade odvolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak súd síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záveroch vyvodil nesprávne právne závery. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu uvedené vyššie súd prvej inštancie, pokiaľ ide o zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti, na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkového stavu vyvodil správne právne závery.

23. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

24. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

25. Účelom inštitútu premlčania je na jednej strane viesť oprávneného (veriteľa) k tomu, aby v prípade nesplnenia záväzku povinným (dlžníkom) zbytočne neodkladal uplatnenie svojho práva, na druhej strane poskytnúť dlžníkovi nástroj na obranu proti veriteľovi, ktorý svoje právo neuplatnil v ustanovenej lehote. Premlčacou dobou sa rozumie doba, v ktorej musí byť vykonané právo, aby nedošlo k jeho premlčaniu. Vznesenie tejto námietky nemá za následok zánik samotného práva; dlžníkom účinne vznesená námietka premlčania bráni súdnej vymáhateľnosti premlčaného práva.

26. V dôsledku vznesenej námietky premlčania žalovaným, sa súd prvej inštancie správne zaoberal otázkou možného premlčania nároku žalobcu (§ 100 ods. 1 OZ). V prejednávanej veci bolo preto nutné vysporiadať sa s otázkou okamihu vzniku nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy v zmysle § 100 ods. 1 tretej vety OZ, podľa ktorého právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka a ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčacie lehoty pri uplatnení práva z bezdôvodného obohatenia sú upravené v ust. § 107 prvej a druhej vety OZ.

27. Právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia sa môže premlčať tak v subjektívnej dobe, ako aj v objektívnej dobe. Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Začiatok plynutia premlčacích dôb je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia, t.j. kedy ide o okamih splnenia všetkých predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Subjektívna premlčacia doba môže začať plynúť najskôr od začiatku objektívnej premlčacej doby. V desaťročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel, či už priamy alebo nepriamy, musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Ak nie sú splnené podmienky na desaťročnú premlčaciu dobu, platí trojročná objektívna premlčacia doba, a to aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil; zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej lehoty je stanovený odlišne a na sebe nezávislý je aj priebeh plynutia ako aj ich skončenie. Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel (bez ohľadu na to, že pri vynaložení všetkého úsilia sa mohol dozvedieť skôr), že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. V prípade absolútne neplatného právneho úkonu, bezdôvodné obohatenie, získané z tohto úkonu, vzniká od samého vzniku právneho úkonu.

28. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na správny právny záver súdu prvej inštancie, že k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo najskôr dňom zaplatenia poslednej splátky žalobcu voči žalovanému a k tomuto dňu sa viaže začiatok plynutia premlčacej doby práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Je irelevantné kedy si žalobca začal zisťovať bližšie informácie ohľadom spotrebiteľského práva a kedy danú skutkovú situáciu mal právne posúdenú. To, kedy žalobca tvrdí, že si vec nechal právne posúdiť, tak relevantné byť nemôže, pretože žalovaný v takomto prípade nemá žiadnu obranu a začiatok plynutia premlčacej lehoty by závisel iba od tvrdenia žalobcu. Vychádzajúc z argumentov odvolateľa má odvolací súd za to, že nie je možné určiť začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty počas neobmedzenej doby len na základe tvrdenia žalobcu. O to viac je logický záver, že žalobca pri náležitej opatrnosti mohol pristúpiť k predloženiu veci na právne posúdenie už počas existencie jeho povinnosti plniť, a nie spätne, viac ako päť rokov po zániku povinnosti splatením poslednej splátky úveru.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd opätovne konštatuje, že v prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, t.j. subjektívna a

objektívna premlčacia doba. Jej začiatok je upravený odlišne s tým, že tieto dve premlčacie doby začínajú, plynú a končia nezávisle na sebe. Subjektívna premlčacia doba je kratšia - dvojročná, objektívna premlčacia doba je buď trojročná v prípade bezdôvodného obohatenia vzniknutého z neobstaranosti alebo desaťročná, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanom prípade je rozhodujúcou otázkou, kedy začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba. Za rozhodujúci pre začiatok jej plynutia treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr. V danom prípade teda nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobca pri riadnej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. V danom prípade tak pri posudzovaní vedomosti žalobcu o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, treba z hľadiska § 107 ods. 1 OZ vychádzať zo dňa (dní), kedy žalobca splatil žalovanému úver, z ktorého požadoval vydanie bezdôvodného obohatenia pozostávajúceho zo splatených úrokov a poplatkov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či žalobca skutočne vedel o prípadnej neplatnosti zmluvy o úvere v časti poplatkov a úrokov a o tom, že sa žalovaný bezdôvodne obohacuje.

30. Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného dospel k záveru, že žalobcovi začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 1 OZ od času, ako uhradil poslednú splátku žalovanému, teda od apríla 2013, pričom nepochybne už týmto okamihom boli žalobcovi známe všetky skutkové okolnosti potrebné na podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. komu plnil a v akej výške, pričom žalobca svoj nárok na zaplatenie žalovanej sumy uplatnil na súde až 6.9.2018 teda po uplynutí premlčacej doby, ktorá mu uplynula v apríli 2015. Keďže žalovaný v priebehu konania právne relevantným spôsobom vzniesol námietku premlčania, odvolací súd sa stotožňuje s takto vznesenou námietkou premlčania, a dospel k záveru, že v danej veci nebolo možné žalobcovi premlčané právo priznať.

31. Súd prvej inštancie správne uviedol, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia ako majetkové právo sa premlčuje v zákonom stanovenej troj alebo desať ročnej premlčacej dobe podľa § 107 ods. 2 OZ, v rámci ktorej plynú dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 107 ods. 1 OZ.

32. V tejto súvislosti preto odvolací súd ešte dopĺňa odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, že okamih splnenia všetkých predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie je potrebné skúmať z viacerých hľadísk. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, než objektívna premlčacia doba, zároveň je vylúčené, aby plynula potom, ako uplynie objektívna premlčacia doba. V 10-ročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel, či už priamy alebo nepriamy musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačí teda, aby povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Ak nie sú splnené podmienky na 10-ročnú premlčaciu dobu, platí 3-ročná objektívna premlčacia doba, a to aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil, nakoľko zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Občiansky zákonník napriek tomu, že vymedzuje vo svojich ustanoveniach úmyselné bezdôvodné obohatenie, podstatu úmyselného konania nevymedzuje. Preto pri skúmaní úmyslu konajúcej osoby sa vychádza z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Zavinenie podľa § 15 Trestného zákona je vybudované na dvoch zložkách, a to vedomostnej a vôľovej. Podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy alebo nepriamy.

33. Vzhľadom na vyššie uvedený záver odvolací súd má za to, že na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, resp. jeho vedomosť o tom, že viaceré jeho nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly spotrebiteľských zmlúv súdom vyhlásené za neplatné, prípadne úvery poskytnuté spotrebiteľom považované za bezúročné a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pre možnosť súdu konštatovať vedomostnú zložku úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohacovať, by bolo nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzavretej konkrétnej úverovej zmluvy s konkrétnymi zmluvnými stranami preukázať, že žalovaný, ako úverový veriteľ, v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo bol aspoň uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne na úkor dlžníka obohacuje.

34. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vznesenú námietku premlčania posúdil správne a s odôvodnením súdu prvej inštancie v tejto otázke sa odvolací súd stotožňuje majúc za to, že žalobca, napriek jeho tvrdeniam v žalobe, právne relevantným spôsobom nepreukázal, že zo strany žalovaného v tomto prípade došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu a že by bolo potrebné na vznesenú námietku premlčania aplikovať 10-ročnú premlčaciu dobu. Žalobca teda v tomto rozsahu neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení.

35. Z uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že žalobcom uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie.

36. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd považuje za vecne správny a zákonný, a vo vzťahu ku ktorému neboli zo strany odvolateľa podané žiadne námietky.

37. So zreteľom na všetky tieto okolnosti odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

38. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 odsek 2 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a úspešný žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a vychádzajúc z obsahu spisu mu ani v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že nárok na náhradu trov odvolacieho konania sporovým stranám nepriznal.

39. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).